

ЦАРИНСКИ, ДЕВИЗНИ И ПОРЕСКИ ПРЕКРШАЈИ СА АСПЕКТА ОКРИВЉЕНОГ

А) ПОРЕСКИ ПРОПИСИ

I ОПШТИ ПОЈАМ

I) ЈАВНОПРАВНИ ЈАВНИ ПРИХОДИ

а) непосредним наметањем

1. порези
2. таксе
3. доприноси
4. накнаде за коришћење добара од општег интереса

б) посредним наметањем

1. новчане казне
2. одузета имовинска корист

II) ПРИВАТНОПРАВНИ ЈАВНИ ПРИХОДИ

1. донације
2. приходи од имовине:
  - камате,
  - дивиденде и повлачење добити из квази-корпорација,
  - приходи од закупа произведене имовине,
3. приходи од продаје добара и услуга

1. утврђивање пореза
2. редослед наплате
3. опомена
4. одлагање плаћања пореског дуга
5. застарелост
6. пореска контрола

а) канцеларијска

б) теренска

Овлашћења инспектора: одузимање робе, забрана вршења делатности до 60 дана.

ц) радње у циљу откривања кривичних дела (Пореска полиција)

7. право на жалбу
8. правна помоћ у пореским стварима

II НАЈЧЕШЋА КРИВИЧНА ДЕЛА И ПРЕКРШАЈИ

пореска кривична дела

1. када се пријави већи порез него што јесте да би се остварило право на повраћај,
2. угрожавање наплате пореза,
3. стављање у промет акцизних производа,
4. недозвољено складиштење робе

порески прекршаји

1. неподношење пријаве, необрачунавање и неплаћање пореза (казна 15-20% износа пореза)
2. пријављивање мањих износа пореза
3. давање нетачних података у пореској пријави
4. недостављање пријаве за регистрацију, од 100-600.000 динара
5. недостављање података,
6. нема извода из електронске евиденције из пословних књига,
7. неподношење збирне, појединачне пореске пријаве,
8. онемогућавање п. инспектора да изврши контролу од стране послодавца/запосленог,
9. отуђење ствари које су под привременом мером,
10. не поступање по захтеву пореске полиције,
11. прекршаји одговорних лица у пореској управи од 5-50.000 динара (непоштовање, неуважавање, ускраћивање бесплатних података, измена непотпуних података, не онемогућавање пореском обвезнику да буде присутан током пореске контроле).

Прекршаји по Закону о фискалним касама (казне од 100.000 до 1.000.000)

1. терминал за даљинско читавање у време рада фискалне касе не држи прикључен на фискалну касу преко њеног интерфејса (члан 7. став 3.);
2. не обезбеди даљинско читавање свих дневних извештаја из фискалне касе у току задатог периода помоћу терминала за даљинско читавање (члан 7. став 4.);
3. у фактуру не унесе редни број фискалног исечка на основу кога је евидентиран промет у фискалној каси, или у објекту, односно месту на коме се врши промет добара на мало, односно пружају услуге, не држи копије издатих фактура, или евидентирани промет преко фискалне касе за који се плаћање врши на основу фактуре не исказује у књизи дневног извештаја, или не евидентира сваки појединачно остварени промет добара на мало, односно услуга физичким лицима издавањем посебно прописаног фискалног рачуна у два примерка у свим случајевима неисправности фискалне касе, одузимања фискалне касе од стране Пореске управе, крађе, уништења или оштећења фискалне касе, као и у свим осталим случајевима прописаним законом, или фискални рачун не чува најмање три године (члан 12. ст. 5, 6, 7, 8. и 10.);
4. не формира и не штампа једном дневно, на крају рада дневни извештај из фискалне касе, или не формира и не штампа на крају рада, последњег дана сваког пореског периода периодични извештај из фискалне касе, или на захтев Пореске управе не формира и не одштампа пресек стања из свих фискалних исечака формираних и одштампаних од тренутка формирања и штампања претходног дневног извештаја (чл. 13, 14. и 15.);
5. истовремено са штампањем фискалних докумената не штампа и њихов садржај на контролној траци фискалне касе копирним путем или путем двоструког штампача, или

за штампање фискалних докумената не користи папир наведен у корисничком упутству произвођача за конкретан тип фискалне касе, или контролну траку, дневни извештај и периодични извештај не чува најманје три године (члан 17. ст. 3, 7. и 8.);

6. сваки појединачни промет добара на мало, односно промет услуга физичким лицима не евидентира преко фискалне касе, или не одштампа и изда купцу добара, односно кориснику услуга фискални исечак фискалне касе преко које је евидентиран промет, без обзира да ли је купац добара, односно корисник услуга то захтевао или не, или не издаје фискалне исечке са свим обавезним подацима, или на видном месту у објекту у коме врши промет добара на мало, односно промет услуга физичким лицима, не истакне обавештење о обавези издавања фискалног исечка од стране обвезника, о обавези узимања фискалног исечка, као и о праву купца добара, односно корисника услуга да за купљена добра, односно примљене услуге не плати обвезнику, ако му обвезник не одштампа и изда фискални исечак, или у објекту или другом месту на коме се врши промет добара на мало, односно пружају услуге физичким лицима држи другу регистар касу осим фискалне (члан 18. ст. 1, 2, 3. и 6.);

7. не води књигу дневних извештаја за сваку фискалну касу, или одштампане дневне извештаје не евидентира и одлаже у књигу дневних извештаја хронолошким редом, не чува књигу дневних извештаја на месту где врши промет добара на мало, односно месту пружања услуга, или књигу дневних извештаја не чува три године (члан 20. ст. 1, 2, 3. и 4.);

8. не обезбеди евидентирање промета преко друге фискалне касе у случају неисправности фискалне касе дуже од 15 радних дана укупно у току календарске године, или у случају неисправности фискалне касе предузима радње на фискалној каси, односно у прописаном року не обавести овлашћени сервис о неисправности фискалне касе (члан 21. ст. 3. и 12.);

9. не поднесе захтев за фискализацију фискалне касе Пореској управи, преко овлашћеног сервиса, у прописаном року, или не изврши доделу ознаке пореске стопе у складу са чланом 5. овог закона, у бази података оперативне меморије, уз сваки назив производа, односно услуге, или у оперативну меморију фискалне касе не унесе једнозначно и недвосмислено идентификован целокупан асортиман добара и услуга са којима је задужен објекат или друго место на коме се врши промет, или решење о фискализацији не чува уз фискалну касу на коју се односи (члан 27. ст. 10, 14, 15. и 17.);

10. не закључи уговор о сервисирању са другим овлашћеним сервисом, у прописаном року (члан 28. став 17.);

11. ако се у поступку вештачења утврди да је обвезник предузимао радње у циљу измене података о евидентираном промету, односно да је користио несертификовану софтверску апликацију, или да је извршио неовлашћене измене у софтверској апликацији (члан 29. ст. 7. и 8.);

12. не обавља технички преглед фискалне касе у прописаном року (члан 30. став 1.);

13. не чува сервисну књижицу уз фискалну касу на коју се односи (члан 31. став 3.);

14. не евидентира промет на начин из члана 12. став 8. овог закона (члан 33. став 8.);

15. на захтев Пореске управе не одштампа периодични извештај за одређени период и пресек стања, или врши евидентирање промета преко нефискализоване касе, или врши

евидентирање промета коришћењем несертификоване софтверске апликације на рачунару преко кога се задају команде фискалној каси преко интерфејса фискалне касе, или онемогући даљинско читавање свих дневних извештаја из фискалне касе у току задатог периода преко терминала за даљинско читавање, а фискална каса је била исправна, или се подаци из дневног извештаја за конкретни дан одштампани из базе података Пореске управе формиран на основу достављених података путем терминала за даљинско читавање не слажу са подацима из дневног извештаја за исти дан уложеном у књигу дневних извештаја, или за конкретан дан није у књизи дневних извештаја евидентиран дневни извештај, или дневни извештај није евидентиран на контролној траци фискалне касе, или издаје исечке траке који имају изглед фискалног исечка, а ти исечци не садрже све прописане елементе, односно садрже погрешно унете елементе фискалног исечка, или сакрије, оштети, уништи или учини неупотребљивом контролну траку фискалне касе на којој су забележени подаци о евидентирању промета у оквиру обављања делатности за коју је законом прописано евидентирање промета преко фискалне касе, пре истека законског рока за њено чување, или врши неовлашћено ресете фискалне касе, или не учини доступним Пореској управи, на њен захтев друге податке који нису дефинисани у фискалним документима (члан 34. ст. 2, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 14. и 24.);

16. не поднесе захтев за фискализацију Пореској управи преко овлашћеног сервиса, у року од три дана пре промене места продаје добара, односно пружања услуга (члан 37. став 1.);

17. отпочне обављање делатности промета добара на мало, односно пружања услуга физичким лицима пре фискализације фискалне касе и њеног инсталирања у објекту, односно на месту на коме се обавља промет (члан 38. став 1.);

18. фискалну касу не преда овлашћеном сервису пре добијања решења Пореске управе о брисању обвезника из регистра фискализованих каса због престанка обављања делатности (члан 39. став 3.);

19. у случају крађе, односно оштећења или уништења фискалне касе услед више силе (поплава, пожар, земљотрес и сл.), лично или преко лица које га заступа, о томе писмено не обавести Пореску управу, или не достави записник надлежног органа, у прописаном року, или не отпочне евидентирање промета преко нове фискалне касе најкасније у року од осам дана од дана крађе фискалне касе, или не отпочне евидентирање промета преко нове фискалне касе у року од осам дана од дана наставка обављања делатности после више силе, у случају оштећења или уништења фискалне касе услед више силе, или у случају крађе, односно оштећења или уништења фискалне касе услед више силе (поплава, пожар, земљотрес и сл.) не врши евидентирање промета издавањем фискалног рачуна, или у случају крађе, уништења или оштећења фискалне касе при транспорту, писмено не обавести Пореску управу у прописаном року (члан 40. ст. 1, 5, 6, 7. и 8.);

20. користи софтверску апликацију за задавање команди фискалној каси преко њеног интерфејса за коју није издат сертификат за њено стављање у промет (члан 55. ст. 1. и 2.);

21. не обезбеди и не прикључи терминал за даљинско читавање на интерфејс фискалне касе (члан 55. ст. 3, 4, 5. и 6.);

22. не омогући купцима добара, односно корисницима услуга плаћање помоћу платне картице (члан 55. ст. 7. и 8.).

За прекршај казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.

За прекршај казниће се предузетник новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара.

Има прекршаја који се односе на произвођача каса, као и овлашћене сервисе, као и овлашћене дистрибутере, купцу добара ако не сачува фискални исечак у кругу од 20м...

Закон о ПДВ

2 пореске стопе: 1. 18%, 2. 8%

ослобођења

неплаћање

одбитак пореза

мали порески обвезник- до 4.000.000 дин (приликом отварања 2.000.000 дин)

повраћај

казне - од 100.000 до 1.000.000 динара

1. не исправи одбитак,
2. не исправи или не обрачуна ПДВ,
3. користи одбитак а нема документацију,
4. одбије а нема право,
5. не пружи другоме податке за усклађивање претходног пдв-а,
6. искаже пдв а нема право,
7. не изда рачун,
8. не води евиденцију,
9. не наведе пиб,
10. не плати пдв.

Закон о порезима на имовину

1. порез на имовину
2. наслеђе и поклон
3. порез на пренос апсолутних права

Закон о порезима на употребу, држање и ношење добара

Закон о порезу на добит предузећа

казнене одредбе:

Новчаном казном од 100.000 до 600.000 динара казниће се за прекршај обвезник:

1. ако не обрачуна и не уплати порез по одбитку на дивиденде и уделе, ауторске накнаде, камате, капиталне добитке и накнаде од закупа непокретности и покретних ствари (члан 40);
2. ако у прописаном року не пријави пореском органу отуђење основних средстава (члан 48. став 7);

3. ако у пореском билансу не искаже посебно вредност трансакција са повезаним лицима у складу са принципом "ван дохвата руке" (члан 60);
4. ако пореском органу не достави биланс успеха, биланс стања и другу документацију прописану овим законом (члан 63. став 2.);
5. ако у прописаном року не поднесе порески биланс или ако у пореском билансу поднесе нетачне податке, а то је за последицу могло да има смањење пореске основице или неосновано остваривање права на пореске подстицаје или ако не поднесе остала прописана документа (чл. 34, 63, 65. и 70.);
6. ако по отпочињању обављања делатности у прописаном року не да процену прихода, расхода и добити за пословну годину (члан 64);
7. ако не увећа месечну аконтацију или не изврши уплату месечне аконтације у прописаном року (члан 67. ст. 2. и 3. и члан 68. став 2.);
8. ако у прописаном року не изврши уплату разлике пореза обрачунатог у пореској пријави и уплаћених месечних аконтација пореза (члан 66. ст. 2. и 3.);
9. Обвезнику који не поднесе пореску пријаву, односно порески биланс или ако у пријави, односно пореском билансу поднесе нетачне податке, а то је за последицу могло да има смањење пореске основице или неосновано остваривање права на пореске подстицаје, или ако уз пореску пријаву не поднесе остала документа у складу са тим законом, може се изрећи заштитна мера забране обављања одређених делатности у трајању од три месеца до једне године.

Закон о порезу на доходак грађана

1) зараде 12% умањење 6.554,00 динара, ослобођења за новозапослена лица, за младе за инвалиде (прва шанса), 2) приходи од пољопривреде и шумарства (катастарски приход или стварни приход ако се обвезник на то одлучи - 10%, ослобођења зависно од категорије - нису била обрадива, погодило их невреме...), 3) приходи од самосталне делатности (привреда, интелектуалне услуге - 10%, паушално опорезивање подноси се до 30. новембра текуће године), 4) приходи од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине (писани, говорни, музичка дела, ликовна, драмска, кинематографска, стрипови... нормативни трошкови, стопа 20%), 5) приходи од капитала (дивиденде, камате по основу зајма, примања запослених и чланова управе, стопа 20%), 6) приходи од непокретности (издавање у закуп земљишта, стамбених и пословних зграда, станова, гаража, пословних просторија... стопа 20%), 7) капитални добици (до 24. јануара 1994. године, стопа 20%), 8) остали приходи (игре на срећу, допунски рад, уговор о делу, стопа 20%).

Годишњи порез на доходак грађана до 31. децембра позива преко средстава јавног информисања а до 15. марта мора да се пријави стопа је између 10 и 15%. Просечна зарада 464.928,00 динара за 2008. годину. Неопорезиви износ за 2008. године 1.394.784,00 динара.

Не плаћа се порез на доходак грађана за камату на девизној штедњи и девизне и друге депозите која је остварена до 31. децембра 2009. године

Прекршаји:

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

1. не обрачуна, не обустави и не уплати, или погрешно обрачуна порез по одбитку (члан 21б став 6, члан 21в став 7, члан 21д став 3, чл. 101, 103. и 107а);
2. обвезнику не изда обрачун са подацима о исплаћеним приходима на које се порез плаћа по одбитку (члан 106);
3. не достави Пореској управи у прописаном року пријаву за упис у Регистар исплатилаца прихода интерпретаторима, а организује извођење естрадних програма забавне и народне музике или других забавних програма (члан 108а ст. 3, 4. и 5);
4. са интерпретатором, менаџером или другим ангажованим лицем на извођењу естрадног програма забавне и народне музике или другог забавног програма не закључи уговор или ако Пореској управи у прописаном року не достави писмено обавештење о закљученим уговорима (члан 108а став 8);
- 4а. Пореској управи, према месту свог седишта, не поднесе пријаву за упис у Регистар правних и физичких лица, државних органа и организација, органа и организација јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе и других органа и организација у којима се исплаћују зараде, односно плате, у року од осам дана од дана уписа у одговарајући регистар код надлежног органа (члан 108б став 2).

Новчаном казном од двоструког до десетоструког износа пореског дуга, а најмање 100.000 динара, казниће се за прекршај правно лице код кога је прекршајном радњом из става 1. овог члана избегнуто плаћање пореза.

За радње из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у државном органу и органу локалне самоуправе новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара.

Новчаном казном од двоструког до десетоструког износа пореског дуга, а најмање 50.000 динара, казниће се за прекршај предузетник који прекршајном радњом из става 1. овог члана избегне плаћање пореза.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара, казниће се за прекршај предузетник ако:

1. пословне књиге не води у складу са чл. 43. до 48. овог закона;
2. пореском органу не достави све податке од значаја за утврђивање капиталних добитака (члан 35);
3. у пореском билансу не искаже посебно вредност трансакција са повезаним лицима у складу са принципом "ван дохвата руке" (члан 35);
4. у прописаном року не пријави пореском органу отуђење основних средстава, за која је остварио порески подстицај (члан 39);
5. не састави порески биланс, односно не састави га у прописаном року и на прописани начин (члан 50);
6. ако не врши плаћања преко текућег рачуна код банке или не води средства на текућем рачуну или ако примљени готов новац не уплати на текући рачун (члан 51);

7. у прописаном року не поднесе пореску пријаву, односно порески биланс или у пријави, односно пореском билансу да нетачне податке а што је за последицу могло да има смањење пореске основице или неосновано остваривање права на пореске подстицаје или уз пореску пријаву не достави остала прописана документа и податке или пореску пријаву поднесе ненадлежном органу (чл. 91, 93, 94, 95. и 98);
8. по отпочињању обављања делатности у прописаном року не поднесе пореску пријаву или не да процену прихода за прву пословну годину (члан 94. став 1);
9. по трајној или привременој одјави обављања самосталне делатности у прописаном року не поднесе пореску пријаву за коначно утврђивање пореза, односно за утврђивање пореза до дана привремене одјаве (члан 94. став 2);
10. не обрачуна, не обустави и не уплати, или погрешно обрачуна порез по одбитку на приходе које оствари нерезидентно правно лице (члан 104);
11. не изврши уплату месечне аконтације пореза или не изврши уплату у прописаном року (члан 112. и члан 118);
12. у прописаном року не изврши уплату пореза на основу пореског биланса или разлику између уплаћеног пореза и пореза утврђеног решењем о коначној обавези (члан 114).
13. омета и онемогућава попис и процену ствари (члан 136. став 4);
14. не сачува пописане ствари у непромењеном стању или не поступи по забрани располагања пописаним стварима које су му остављене на чување (члан 138. став 1. тачка 7), члан 141. став 2. и члан 143. став 2);

Новчаном казном од двоструког до десетоструког износа пореског дуга, а најмање 50.000 динара, казниће се за прекршај предузетник који прекршајном радњом избегне плаћање пореза.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара, казниће се за прекршај обвезник физичко лице ако:

1. не поднесе пореску пријаву у прописаном року, или је не поднесе надлежном пореском органу или у пријави не наведе тачне податке од којих зависи висина пореза (чл. 91, 92, 95, 96. и 98);
2. не обрачуна и не уплати порез по одбитку у прописаном року или не поднесе надлежном пореском органу пореску пријаву о обрачунатом и плаћеном порезу у прописаном року (члан 107);
3. не изврши уплату пореза или не изврши уплату у прописаном року (члан 112. и члан 118).

Новчаном казном од двоструког до десетоструког износа пореског дуга, а најманје 5.000 динара, казниће се за прекршај обвезник физичко лице које прекршајном радњом из става 1. овог члана избегне плаћање пореза.

III НАДЛЕЖНОСТ

недоумице

IV ПОЗИТИВНИ ПРОПИСИ

Закон о пореском поступку и пореској администрацији

Закон о фискалним касама

Закон о ПДВ

Закон о порезима на имовину

Закон о привредним друштвима

Закон о порезима на употребу, држање и ношење добара

Закон о порезу на добит предузећа

Закон о порезу на доходак грађана

Закон о рачуноводству и ревизији

Закон о привременом изузимању од опорезивања порезом на доходак грађана одређених врста прихода

Правилник о утврђивању преноса целокупне имовине или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, који се не сматра прометом добара и услуга у смислу Закона о порезу на додату вредност.

V ТУМАЧЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДАБА „НОВИХ“ ПРОПИСА

недоумице

Б) ЦАРИНСКИ ПРОПИСИ

I) ОПШТИ ПОЈАМ

Царинска роба је роба која се увози, односно уноси или прима у царинско подручје, која се из тог подручја извози, односно износи или шаље или је преко тог подручја у транзиту, односно проноси се преко царинског подручја (живе животиње које се увозе, извозе или су у транзиту, електрична енергија, гас или течност који се електричним водовима, цевоводима или на други начин увозе, извозе или су у транзиту, превозна средства којима се роба и путници превозе преко царинске линије, или која су намењена за превоз робе и путника преко царинске линије, бродови и авиони који се набаљају у иностранству, ако се почну привредно искоришћавати пре преласка царинске линије, ствари које су на царинско подручје доспеле на други начин, домаћа роба у транзиту из једног места у друго место у царинском подручју преко страног царинског подручја.

Царинском робом не сматрају се јавне исправе, поштанске пошиљке које не садрже царинску робу, трговачка кореспонденција, пословне књиге и робна, правна и финансијска документација, чекови, менице, обвезнице, акције и ефективни новац.

неплаћање царине

Овлашћења царинских органа

Ослобођење од плаћања

Одлагање плаћања царинског дуга
Застарелост
Продаја царинске робе

II) НАЈЧЕШЋИ ПРЕКРШАЈИ

Прекршаји тежи (од једноструког до петоструког износа вредности робе) и лакши (до 30.000 дин)

Радње или пропусти које су у супротности са одредбама овог закона и подзаконских аката донетих на основу њега, сматрају се царинским прекршајима када је то одређено овим законом и као такви подлежу кажњавању.

Плаћање казне за царински прекршај не ослобађа починиоца прекршаја од обавезе плаћања увозних дажбина прописаних законом за робу која је предмет прекршаја.

Тежи (не пријави, покуша да пренесе скривену робу, лажно прикаже да уноси робу коју је већ изнео, излазној пријавници пријави да износи робу иако је не износи, одступи од пута на који је показао цариник, не води евиденцију, или је води неуредно, не допреми робу царинском органу, не искаже правилну количину, поднесе неверодостојан документ, не попуни добро излазну декларацију...)

Лакши (нетачне чињенице о роби у декларацији, нетачне чињенице у захтеву за издавање сертификата о роби, непоступање у остављеним роковима, може на лицу места да наплати 5.000 дин ако не пријавимо робу за личне потребе вредности до 50.000 дин).

III) НАДЛЕЖНОСТ

недоумице

IV) ПОЗИТИВНИ ПРОПИСИ

Царински закон
Закон о царинској тарифи

V) ТУМАЧЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДАБА „НОВИХ“ ПРОПИСА

недоумице

Д) ДЕВИЗНИ ПРОПИСИ

I) ОПШТИ ПОЈАМ

Девизним прописима се уређују:

плаћања, наплаћивања и преноси између резидената и нерезидената у страним средствима плаћања и у динарима,

плаћања, наплаћивања и преноси између резидената у страним средствима плаћања, куповина и продаја средстава плаћања између резидената и нерезидената, као и куповина и продаја страних средстава плаћања између резидената, једностранни преноси средстава плаћања из Републике Србије и у Републику који немају обележја извршења посла између резидената и нерезидената, текући и депозитни рачуни резидената у иностранству и резидената и нерезидената у Републици, кредитни послови у Републици, и то између банака и резидената у девизама и између банака и нерезидената у динарима, као и кредитни послови са иностранством.

Резиденти су:

- 1) правно лице које је регистровано и има седиште у Републици;
- 2) предузетник - физичко лице које је регистровано у Републици и које ради стицања добити, у виду занимања, обавља законом дозвољену делатност;
- 3) огранак страног правног лица уписан у регистар код надлежног органа у Републици;
- 4) физичко лице које има пребивалиште у Републици, осим физичког лица које има боравак у иностранству дужи од годину дана;
- 5) физичко лице - страни држављанин који на основу дозволе за боравак, односно радне визе борави у Републици дуже од годину дана;
- 6) државни орган и организација, корисници буџетских средстава Републике, корисници средстава организација обавезног социјалног осигурања и корисници буџетских средстава локалне власти;
- 7) дипломатско, конзуларно и друго представништво у иностранству које се финансира из буџета Републике и домаћи држављани запослени у тим представништвима, као и чланови њихових породица.

Плаћања и преноси по основу текућих послова обухватају, без ограничења:

- 1) плаћања по основу спољнотрговинских послова и по другим текућим пословима са иностранством у смислу закона који уређује спољнотрговинско пословање;
- 2) плаћања по основу отплате дела главнице и камата на кредите;
- 3) повраћај средстава уложених у инвестиције, као и пренос у иностранство и унос добити по основу директних инвестиција;
- 4) преносе у корист физичких лица по основу: пензија, инвалиднина и осталих социјалних примања, преносе по основу пореза и такси, међудржавне сарадње, ликвидираних штета по основу уговора о осигурању, преносе по основу правноснажних и извршних одлука, преносе по основу добитака у играма на срећу, накнада за концесије, чланарина и казни (пенала) и друге преносе, као и преносе по основу износа трошкова потребних за издржавања породице.
180 дана да се увезе роба.

Капитални послови су:

- директне инвестиције,

- улагања у некретнине,
- послови са хартијама од вредности,
- послови са инвестиционим и добровољним пензијским фондовима,
- кредитни послови,
- депозитни послови,
- послови по основу уговора о осигурању у складу са законом који уређује осигурање,
- једностранни преноси средстава плаћања (лични и физички).

Резиденти и нерезиденти користе девизе за плаћање иностранству, ако овим законом није друкчије одређено.

Плаћање, наплаћивање и пренос између резидената и између резидената и нерезидената у Републици врше се у динарима.

Дозвољено је уговарање у девизама у Републици с тим што се плаћање и наплаћивање по тим уговорима врши у динарима.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, плаћање, наплаћивање и пренос средстава у Републици могу се вршити и у девизама по основу:

- 1) девизног кредитирања у земљи за намене из члана 25. овог закона;
- 2) уплате депозита као средства обезбеђења;
- 3) куповине потраживања и дуговања из члана 7. и члана 20. овог закона - на основу уговора;
- 4) премија осигурања и преноса по основу осигурања живота;
- 5) по основу продаје и давања у закуп непокретности.

Плаћање, наплаћивање и пренос из става 4. овог члана може се вршити и по пословима који су уређени законима који уређују тржиште хартија од вредности и других финансијских инструмената и осигурање депозита, као и у другим случајевима прописаним законом.

Народна банка Србије прописује у којим случајевима се плаћање, наплаћивање, уплате и исплате могу вршити и у ефективном страном новцу.

II) КРИВИЧНА ДЕЛА И ПРЕКРШАЈИ

кривична дела:

куповина, продаја од физичких лица без овлашћења НБС-а девизе или чекове на страну валуту запрећена казна од 6 мес до 5 година затвора,
транзакција преко 100.000 е, лажно приказана цена, неистините исправе, казна од 1 до 10 година затвор.

прекршаји: (од 10.000 до 1.000.000 динара-правна лица, од 5.000 до 500.000 дин-предузетници, од 500 до 50.000 дин-физичко лице)

не увезе робу у року од 180 дана од дана плаћања, не уношење новца за извоз робе у року од 180 дана, ако не изврши повраћај унапред плаћеног износа а роба касни у односу на 180 дана, ако поступа супротно прописима Владе, ако врши плаћање и пренос капитала супротно Закону о девизном пословању, ако врши куповину хартија од вредности супротно том Закону... Прекршаји су прописани и за запослене при

државним органима (нпр. ако не стави привремено одузета средства на наменски рачун...)

Пренос новца преко границе до 10.000е месечно.

Преко 10.000е Резидент - физичко лице може преносити у иностранство преко банке средства плаћања изнад износа од 10.000 евра месечно по следећим основима:

- 1) по основу поклона - уз уговор о поклону који је оверио надлежни орган;
- 2) по основу помоћи, и то само по основу помоћи члану породице - уз доказе да члан његове породице живи у иностранству (дозвола боравка, радна виза, студентска виза и др.) и да је у питању сродник до трећег степена сродства (извод из матичне књиге рођених, односно венчаних и др.);
- 3) по основу наследства - уз правноснажно решење о наслеђивању;
- 4) по основу ренте - уз документ којим је утврђена обавеза измирења ренте (уговор и сл.);
- 5) по основу исељења у иностранство - уз доказ о исељењу из Републике;
- 6) по основу усељења у Републику - уз доказ о обавези измирења дуга у матичној земљи, под условом да је надлежном органу у Републици поднео захтев за пријаву боравка.

Резидент - физичко лице и нерезидент - физичко лице могу износити из Републике, односно уносити у Републику динаре до износа динарске противвредности 10.000 евра по особи.

Изузетно динари у износу већем од износа из тог става могу се уносити у Републику ако су купљени код стране банке - до износа из потврде те банке која се при уласку у Републику ставља на увид царинском органу.

Нумизматичке новце са спецификацијом НБС-а оверен од стране царинског органа.

Заштитна мера
застарелост

III) НАДЛЕЖНОСТ

недоумице

IV) ПОЗИТИВНИ ПРОПИСИ

Закон о девизном пословању

Одлука о условима за личне и физичке преносе средстава плаћања у иностранство и из иностранства

V) ТУМАЧЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДАБА „НОВИХ“ ПРОПИСА

недоумице

Петар Учајев, адвокат